

## OBSAH

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| PROLÓG .....                                                                                    | 13 |
| 1. TOPOLČANY V OBDOBÍ PRVEJ<br>ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY .....                                  | 20 |
| Po vzniku republiky .....                                                                       | 20 |
| Hospodárske pomery .....                                                                        | 25 |
| Zdravotná starostlivosť .....                                                                   | 34 |
| Topolčianski architekti a stavitelia .....                                                      | 35 |
| Topolčianske školstvo .....                                                                     | 39 |
| Židovská náboženská obec .....                                                                  | 42 |
| 2. VZŤAHY ŽIDOVSKÉHO A NEŽIDOVSKÉHO OBYVATELSTVA<br>V TOPOLČANOCH PRED 2. SVETOVOU VOJNOU ..... | 49 |
| Príslušníci majority o židovských obyvateľoch .....                                             | 52 |
| Židia o vzťahoch s majoritným obyvateľstvom .....                                               | 66 |
| 3. TRAGÉDIA TOPOLČIANSKÝCH ŽIDOV<br>POČAS 2. SVETOVEJ VOJNY .....                               | 72 |
| Obdobie autonómie Slovenska .....                                                               | 72 |
| Prvá etapa protižidovských nariadení<br>po vzniku Slovenskej republiky .....                    | 79 |
| Proces arizácie .....                                                                           | 85 |
| Obmedzovanie občianskych práv .....                                                             | 91 |
| Deportácie a zánik židovskej náboženskej obce .....                                             | 96 |

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| 4. OBDOBIE PO SKONČENÍ 2. SVETOVEJ VOJNY .....            | 102 |
| Situácia na Slovensku po skončení vojny .....             | 102 |
| Židovská komunita po vojne .....                          | 103 |
| Návrat do Topolčian po skončení vojny .....               | 105 |
| 5. TOPOLČIANSKY POGROM .....                              | 116 |
| Pogrom alebo výtržnosti .....                             | 116 |
| Protižidovské prúdy v Topolčanoch .....                   | 117 |
| Osudový pondelok .....                                    | 119 |
| V kláštornej škole .....                                  | 119 |
| Zásah kompetentných orgánov .....                         | 120 |
| Vyhlásenia miestnych orgánov .....                        | 124 |
| Začiatok vyšetrovania pogromu a zatknutie vinníkov .....  | 125 |
| Reakcia vládnych a politických kruhov na pogrom .....     | 132 |
| Reakcia zástupcov Rady židovských náboženských obcí ..... | 135 |
| Ohlasy pogromu v tlači .....                              | 136 |
| Z výpovedí napadnutých .....                              | 139 |
| Z výpovedí svedkov nežidovského pôvodu .....              | 143 |
| Stanovisko obvinených .....                               | 143 |
| Svedectvo lekárskeho úradu .....                          | 144 |
| Spomienky lekára .....                                    | 146 |
| Z trestného spisu .....                                   | 147 |
| Obžaloba v trestnej veci .....                            | 150 |
| Hlavné pojednávanie .....                                 | 157 |
| Amnestia prezidenta republiky .....                       | 165 |
| Celoslovenské súvislosti pogromu .....                    | 166 |
| Zhrnutie príčin povojnového antisemitizmu .....           | 167 |

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6. PREŽILI SME POGROM .....                                                      | 169 |
| 7. REČ ARCHÍVNYCH PRAMEŇOV .....                                                 | 176 |
| 8. PROTIŽIDOVSKÉ NEPOKOJE NA SLOVENSKU<br>V ROKOCH 1946 – 1948 .....             | 195 |
| Protižidovské výtržnosti v Topolčanoch v auguste 1946 .....                      | 197 |
| Pogrom v Bratislave v dňoch 20. a 21. augusta 1948 .....                         | 198 |
| 9. TOPOĽČIANSKA ŽIDOVSKÁ KOMUNITA PO ROKU 1948 .....                             | 204 |
| 10. REFLEXIE MINULOSTI .....                                                     | 214 |
| Návrat po rokoch .....                                                           | 214 |
| Ospravedlnenie mesta Topolčany za protižidovské výtržnosti ...                   | 217 |
| Ospravedlnenie zástupcov kresťanských cirkví v Topolčanoch ...                   | 221 |
| EPILOG .....                                                                     | 229 |
| Zoznam použitej literatúry, archívnych prameňov<br>a internetových zdrojov ..... | 231 |
| PRÍLOHY .....                                                                    | 237 |
| Názvoslovie ulíc a námestí v Topolčanoch .....                                   | 237 |
| Likvidácie židovských podnikov .....                                             | 238 |
| Arizácie židovských podnikov .....                                               | 245 |